

Бачыць мэта

ГАВАРЫЦЬ І БЫЦЬ ПАЧУТЫМ

У форуме «Беларусь — гэта мы!» ў Магілёве прынялі ўдзел каля чатырох тысяч маладых людзей з усёй вобласці.

«Вы сабраліся тут, каб адкрыта і прама выказаць сваю грамадзянскую пазіцыю, аб'ядналіся, каб стаць на абарону галоўных дасягненняў такой жа, як вы, маладой і незалежнай краіны, — зачытаў падчас урачыстага адкрыцця форуму зварот ад Прэзідэнта намеснік кіраўніка Адміністрацыі Прэзідэнта Андрэй КУНЦЭВІЧ. — Няма нікога даражэй за мір, бяспеку і свабоду, за якія нашы продкі ў розныя гады аддавалі свае жыцці... Вы ўжо ўвайшлі ў гісторыю як пакаленне першай суверэннай беларускай дзяржавы і павінны заставацца ў ёй як патрыёты, якія ў няпросты час з гонарам прайшлі выпрабаванне на трываласць, захавалі вернасць спрадвечным традыцыям і збераглі родны дом — Беларусь».

У ініцыятыўных была магчымасць выказацца падчас адкрытага дыялогу.

За некалькі гадзін да адкрыцця мерапрыемства ў Лядовым палацы можна было наведаць своеасаблівую выстаўку дасягненняў моладзі і даведацца пра ўсё, чым яна сёння дыхае. А кірункаў шмат — валанцёрскі, навуковы, будатрадаўскі... Дарэчы, за 9 месяцаў з пачатку года праз студэнцкія будаўнічыя атрады паспелі прайсці 18 тысяч хлопцаў і дзяўчат. Уззяць,

напрыклад, будатрад «Маладосць» Магілёўскага дзяржаўнага тэхналагічнага ўніверсітэта харчавання — лічыцца, што трапіць у яго вельмі прэстыжна. Летась ён абслугоўваў ІІ Еўрапейскія гульні ў Мінску, сёлета стаў найлепшым на міжнародным вытворчым працоўным праекце «Атлант-2020». «Ветэранамі» ў будатрадаўскім руху становяцца хутка: тры гады ад-

працаваў — і ты ўжо загартаваны баец. Чацвёртакурсніца ўніверсітэта харчавання Таццяна Дзенісенка ярка адна з такіх «ветэранаў».

— Студэнцкі будатрадаўскі рух — гэта своеасаблівае брацтва, магчымасць знайсці новых сяброў і набрацца ўражанняў, — кажа яна. — А яшчэ — плённа папрацаваць на добры вынік разам. Гэта вельмі аб'ядноўвае.

У актывістаў маладзёжнага руху была магчымасць выказацца падчас «Адкрытага дыялогу» або накіраваць свае прапановы праз электронную платформу.

— Цікава даведацца, што думае моладзь, чаго ёй не хапае, што магчыма было б змяніць, — разважае першы сакратар Цэнтральнага камітэта БРСМ, член Савета Рэспублікі Нацыянальнага сходу Дзмітрый ВАРАНЮК. — Перамены патрэбны, але ўсё павінна ісці праз дыялог, цывілізавана і канструктыўна. Самыя цікавыя прапановы будуць агучаны Прэзідэнту.

— Моладзь сёння выказвае розныя погляды, у тым ліку і палітычныя, іх таксама трэба ўлічваць, — перакананы старшыня маладзёжнага парламента пры Нацыянальным сходзе Рэспублікі Беларусь Ягор МАКАРЭВІЧ. — Форум дасць магчымасць вызначыцца наконт нашага агульнага будучага. Мы стаім на парозе значных палітычных падзей — Усебеларускага народнага сходу, канстытуцыйнага рэфармавання, — і голас моладзі павінен быць пачуты. Мы прапаноўваем шэраг ініцыятыў па карэкціроўцы Асноўнага Закона, канкрэтныя ініцыятывы па ўцягванні моладзі ў эканоміку, новыя вытворчыя пляцоўкі. Маладзёжныя форуму стануць месцам для дыскусій, дапамогуць скласці павестку будучага, каб краіна магла паспяхова рухацца наперад.

Форум у Магілёве даў старт аналагічным мерапрыемствам па ўсёй краіне.

Нэллі ЗІГУЛЯ, фота аўтара.

Вехі гісторыі

Франтавы дзённік, парадная шашка і скафандр касманаўта

У Мінску пасля рэканструкцыі адкрыўся Музей гісторыі камсамола і маладзёжнага руху Беларусі. Тут сабрана больш за 20 тысяч гістарычных дакументаў, фатаграфій і рэчаў, сярод якіх ёсць і ўнікальныя. У экспазіцыі прадстаўлена толькі малая частка — каля 1,5 тысячы экспанатаў. Гэта дакументы і прадметы перыяду стварэння камсамольскіх ячэек, ваеннага ліхалецця, аднаўлення народнай гаспадаркі ў пасляваенны перыяд, зараджэння студатрадаўскага і фестывальнага рухаў — да дзейнасці БРСМ на сучасным этапе.

Піянерская форма савецкага школьніка.

...Гальштукі, якія насілі першыя піянеры, былі зроблены на чыгуначным вузле ў Оршы. Цяпер мы можам убачыць адзін з іх тут, у музеі. Побач і «Сяброўскі білет» камсамольца 1920 года.

Найбольш каштоўныя экспанаты, як кажа кіраўнік музея Святлана САСНІНА, гэта ордэн Працоўнага Чырвонага Сцяга і ордэн Леніна, якімі быў ўзнагароджаны Ленінскі Камуністычны Саюз Моладзі Беларусі за заслугі перад Радзімай у гады Вялікай Айчыннай вайны, партызанскі рух, працоўныя дасягненні ў 1945 і 1970 гадах.

Выстаўлена калекцыя ўзнагарод ЦК Усесаюзнага Ленінскага Камуністычнага Саюза Моладзі, прадстаўлена старшынёй Мінскай гарадской арганізацыі ветэранаў вайны ў Афганістане Уладзімірам Шокавым, які быў ўзнагароджаны

ордэнамі Чырвонай Зоркі, «За службу Радзіме ва Узброеных Сілах СССР» III ступені, «Зоркай» Дэмакратычнай Рэспублікі Афганістан III ступені і шматлікімі медалямі. У экспазіцыі — каля 150 знакаў, значкоў і медальёў, сярод якіх членскі значок «КІМ» (Камуністычны інтэрнацыянал моладзі) 1922—1945 гадоў, значок «Школа камсамольскага актыву» 1922 года, знакі ЦК ВЛКСМ «Воінская доблесць», «Працоўная доблесць», «Залаты колас», «Настаўнік моладзі», «Малады гвардзеец пяцігодкі» і многія іншыя. Дарэчы, збіраў ён гэтую калекцыю на працягу больш чым 50 гадоў з 1958 да 1991-га.

Самаробныя франтавы дзённік байца Чырвонай Арміі Івана Сабко... Замест вокладкі — дзве металічныя пласціны ад ваеннай тэхнікі.

Інсталіяцыя «Падпольны райкам камсамола»: сапраўдныя гімнасцёрка, сумка, партызанскі дзіракол, тэлефон 1943 года выпуску.

Замест старонак — тэлеграфныя бланкі з франтавымі запісамі, аўтарскімі вершамі, напісанымі алоўкам, а таксама ліст да бацькоў. Ураджэнец Палесся, які абараняў Радзіму ад ворага, так і не вярнуўся дадому. У чэрвені 1945 года ён загінуў падчас баёў у Германіі. Таварышы захавалі дзённік хлопца і перадалі яго родным. Вось што Іван пісаў 9 мая 1945 года: «Добры дзень, мае бацькі. Паведамляю пра тое, што я жывы, здаровы, і вам гэта гадаю. Шмат пісаць не думаю, сёння святкуем мы далёка, на германскай тэрыторыі. Вайна скончана, мы перамаглі. Віншую вас з Перамогай над нямецкім фашызмам. Ваш сын Ваня Сабко».

Унікальны экспанат — парадную шашку — падарыў Цэнтральнаму камітэту ЛКСМБ савецкі палкаводзец, двойчы Герой Савецкага Саюза, кавалер сямі ордэнаў Леніна Маршал Савецкага Саюза Іван Баграмян. Лічыцца, што менавіта яна была пры ім падчас Парада Перамогі ў Маскве 24 чэрвеня 1945 года. Іван Баграмян удзельнічаў у вы-

зваленні Беларусі ад нямецка-фашысцкіх захопнікаў. Падчас стратэгічнай наступальнай аперацыі, якая атрымала кодавую назву «Баграціён», першымі выступілі войскі 1-га Прыбалтыйскага фронту на чале з Баграмянам.

Яшчэ адна каштоўная рэч — працоўная кніжка савецкага беларускага партыйнага і дзяржаўнага дзеяча Пятра Машэрава. У 1947—1954 гадах ён быў сакратаром ЦК ЛКСМБ. А таксама сумка, акулеры і іншыя рэчы савецкага ваеннага лётчыка, Героя Савецкага Саюза Аляксандра Новікава. У паветраных баях з ворагам ён праявіў гераізм і адвагу. На самалёце І-16 здзейсніў 93 баявыя вылеты, удзельнічаў у дзясятках паветраных сутычак. Усяго за перыяд з 17 студзеня да 9 сакавіка 1942 года асабіста і ў групавых баях знішчыў 15 варажых самалётаў.

Пасля вызвалення Беларусі камсамол актыўна ўключыўся ў мірную дзейнасць: маладыя хлопцы і дзяўчаты ўдзельнічалі ў аднаўленні Мінска — два разы на тыдзень прыходзілі і прыбіра-лі ўсё, што было разбурана

падчас вайны, а таксама на нова будавалі хаты ў вёсках і пасёлках.

У красавіку 1974 года Усесаюзнай ударнай будоўляй была абвешчана пракладка Байкала-Амурскай магістралі (адна з найбуйнейшых чыгунак у свеце). У 1984 годзе яе цалкам пабудавалі, што стала важнай падзеяй у гісторыі камсамола.

Самаробны франтавы дзённік байца Чырвонай Арміі Івана Сабко... Замест вокладкі — дзве металічныя пласціны ад ваеннай тэхнікі.

...Фотаздымак, які нагадвае нам пра гісторыю, звязаную з гераічным учынкам 17-гадовага камсамольца Мішы Мароза, пераносіць нас у верасень 1977 года. Менавіта тады навучэнцы Аршанскага індустрыйна-педагагічнага вучылішча, у тым ліку і гэты юнак, працавалі ў калгасе «Прагрэс» Дубровенскага раёна. Хлопец убачыў, што разам з бульбянымі клубнямі знаходзіцца артылерыйскі снарад, схпіў яго і хутка пабег цераз поле да яра. Не паспеў дайсці ўсяго некалькі метраў — і смертаносная знаходка выбухнула ў яго ў руках. Такім чынам ён выратаваў ад пагібелі каля 30 чалавек, якія знаходзіліся на полі. За мужнасць Прэзідыум Вярхоўнага Савета СССР пасмяротна ўзнагародзіў смелага камсамольца ордэнам Чырвонай Зоркі. Імя Міхаіла Мароза было занесена ў Кнігу Пашаны цэнтральных камітэтаў ВЛКСМ і ЛКСМ Беларусі, а ў яго камсамольскім білеце застаўся запіс: «Вынес з поля баявы снарад, адвёў ад людзей

бяду цаной уласнага жыцця».

У музеі знаходзіцца сапраўдны скафандр першага беларускага касманаўта Пятра Клімука, у ім ён здзейсніў сваё апошняе трэцяе касмічнае падарожжа. Святлана Сасніна падзялілася, што многія, хто бачыў яго, не вераць, што Пётр Клімук такога невысокага росту, прыкладна 165 сантыметраў — на борце касмічнага карабля, дарэчы, гэта з'яўляецца перавагай.

Наступная старонка развіцця камсамольскага руху — фестывальная. Яна пераносіць нас у 1950-я гады. Канцэрты, маршы, мітынгі... Працягвае гэтыя традыцыі і сучасная моладзь, нашы хлопцы і дзяўчаты пабывалі на апошнім, XIX Сусветным фестывалі моладзі і студэнтаў, які прайшоў у Сочы ў 2017 годзе.

— Вы можаце ўбачыць маладых людзей — пераможцаў сацыялістычнага спаборніцтва, якія развівалі нашу прамысловасць. Гэта вельмі важна сёння ўспамінаць моладзі, каб разумець тое, як будаваць будучыню. Трэба і цяпер аддаваць вялікую ўвагу нашай краіне, каб яна становілася больш прыгожай і квітнеючай, — лічыць Святлана Сасніна.

Асновы і прынцыпы камсамольскага руху ў 2002 годзе пераняў Беларускі рэспубліканскі саюз моладзі. Яго шматлікія праекты, такія, як «Кветкі Вялікай Перамогі», «Мы — грамадзяне Беларусі», «100 ідэй для Беларусі», маладзёжны марафон «Зрабі свой выбар», «Аднаўленне святыні Беларусі» і іншыя дапамагаюць захаваць пераемнасць пакаленняў.

Дар'я ШЛАПАКОВА.
Фота дадзена БРСМ.

ЗВЯЗДА